

ח' אבון חילון

א אמרו חז"ל בסוף מועד קטן (טט), דhabאים לנחם את האבל אין להם לדבר שום דבר עד שהאבל מוקדם, שנאמר באובי ני כשבאו חברים לנחמו יזאין דבר עליו דבר, ואח"כ כתיב (ט) 'אחרי כן פתח איוב את פיהו' ואח"כ (ט) 'ויען אליפז החתני ויאמר', יראה לי הטעם, דעתינו ניחום אבלים הוא להצדק דיןנו של הקב"ה, כמו שאמר איוב (טט) 'ד' נתן וד' לך יהי שם ד' מבורך', ולנחמו מעצבונו, ولكن מחויב האבל מוקדם להצדיק דיןנו, ורואה לזה מהה שכתב הטור בשם הרמב"ן במנהגי הקדרמוניים (טמי פולס צער לאן עין סמסטן) שהאבל התחייב לומר רין האמת [עין נחל פגולה מומ' מ]:

ומשמע לי שמאידך האבל חייב שייך לקיים גם עיי' הטעלעפאו, אבל המגוזה שמאידך תמת לא שייך אלא דוקא כשבא לשם במקום שמתנהמין או במקום שמת, וכך מאידך האבל חייב נמי ודאי עדיף כשבא לשם שהוא גם מכבדו שווה עצמו הוא ג"כ עניין תנחומו כל לשון ר"ע במק' ר' כ"א כשמחו בניו והפסידום כל ישראל עמד ר"ע ואמר אהבני' שמעו אפליו שני בנים חתנים מנוח הוא בשבייל בכוד שעישתם, וענין הכאב לא שייך עיי' הטעלעפאו, ולכן למשעה אם אפדר לו לילך בבית האבלים שהוא קיום מצווה שלמה לא שייך שיפטר בטעלעפאו, אך קצת מצווה יש גם עיי' הטעלעפאו שכן אם א"א לו לילך בבית האבלים בגין מותח חולוי או שהוא טרוד בטרידא מצווה יש עליו חוווב לקיים מה שאפשר לו יש לו לנחם עיי' הטעלעפאו דג"כ אילכה בזה מצווה ולא יאמר כי מאחר שאנו יכול לילך בבית האבלים אין עליו שוב שום חיוב כלל. וכשה"ג כתבתי בתשובה ביו"ד ח"א סימן רכ"ג לעניין בדור חולים עיי'ש.

ולענין אם האבל מותר לדבר בטעלעפאו פשות שמה שצירק שהוא לצורך גופו ובתו שمطلوب עליו וצורך המניין שמותר לו לדבר בbijתו מותר גם עיי' הטעלעפאו וכן כקשה ראיין לו לנחמו נמי מותר ליגש אל הטעלעפאו ולקבל דברי התנחותוני, ודברים בעלה וכס' לשאול בשלום חבריו ואפלו בניו א Sor.

ח' פ"ט ז' ג' ג' ג' ג'

(ג) עיין גז ס' עיי'

(ה) עין חילון (ט)

(ט) גז גז (טט. טט)

(טט) ערך פ"ג (טט. טט)

ט' אבון נאה

יג'

נידום אבלים שיש הטעלעפאו

ובדבר אם מקיים מזות נחום אבלים עיי' הטעלעפאו, הנה בנחום אבלים אכן תרתי עניינים הדא לטובת אבלים החיים שם טרודים מאר בערים מחויבין לדבר על לבו ולנחמו שבשביל זה הרי ג"כ מחויבין לילך ליבותו למקום שהוא נמצא, ושנית לטובת המת סדיאתה בשבת דף קנ"ב א"ר יהודה כת שאין לו מונחין הולכין עשרה בנ"א יושבין במקומו ומיטיק עובדא דמת שאין לו מנוחין שככל יומה זה דבר ר' יהודה כי עשרה ותיתבי בדורותיה ואיתחוי ליה בחילוט דרי יהודה וא"ל תנוח דעתך שתנתחת את דעתך הרי ממילא ידעינו דכשיש מנוחין אילقا בויה גם טובת המת, ומטעם זה כתוב הרמב"ם בפי"ד מאבל ה"ז יראה לי שנחמת אבלים קודם לבק"ח שנחומי אבלים גמ"ח עם החיים ועם המתים, ופשות שאירוי הרמב"ם כשיוציא לו שיש שם. מי שיעשה ארכי החולגה דאל"כ אף שיש שם בנחמות אבלים תרתי ואפלו היה יותר מזה היה צרכי לילך אל החולגה דפק"ג דוחה כל המזות, ואף תה"ת שא"ר יוסף ב מגילה דף ט"ז שగודל מהצלת נפשות מ"מ דוחין תה"ת ואפלו של ריבים להצליל נפש מישראל, אבל כוונת הרמב"ם הוא מצד חшибות המזות מצד זמן הרי נחום אבלים קודם לבק"ח שאית בה תרתי שכן כשליכא עניין פק"ג שירוד שיש שם מהעסקין שעכ"ס חייב כל אחד לברך החולגה צרכ' לילך לנחם אבלים ול"ק כלום מה שהקשה הורדב"ז מה דבק"ח יש בו עניין פק"ג

ט' מה ר' חסן

והגה יסוד עניין נחום אבלים הוא ברי לנחמו מצערו. והמנחה הוא אצל העולם, שאומרים: הפלוקם ניחם וכ"כ. ואם שפהה יוצאת מזות נחום אבלים, מכל מקום יותר טוב אם יכול לדבר על לפו ולהפנו מצערו באיזה דברוים, שזו עקר הנחומים.